

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců Mgr. Ivety Postulkové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobkyně: **A. A.**, narozena dne X
bytem X
zastoupena advokátem doc. JUDr. Alešem Rozehnalem, Ph.D.
sídlem Železná 14, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 25. 11. 2024 č. j. MV-153941-19/SO-2016,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Předmět řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

1. Podanou žalobou se žalobkyně domáhala zrušení shora označeného rozhodnutí, kterým ministr vnitra potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2024 č. j. MV-182588-24/VS-2020 (dále též „*rozhodnutí žalovaného*“). Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobkyně o povolení obnovy řízení do rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2021 č. j. MV-182588-4/VS-2020 (dále též „*původní II. stupňové rozhodnutí*“), jímž žalovaný potvrdil rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje (dále též „*krajský úřad*“) ze dne 9. 10. 2020 č. j. SO/M/279/2006Če (dále též „*původní I. stupňové rozhodnutí*“). Tímto původním I. stupňovým rozhodnutím krajský úřad nevyhověl žádosti žalobkyně, aby jejímu zemřelému tchánovi J. A., narozenému dne X v C. S. v R. a zemřelému dne X v B. v R. (dále též „*J. A.*“) vydal potvrzení o československém státním občanství.

II. Obsah správního spisu

2. Ze správního spisu vyplývá tento pro věc podstatný sled událostí.
3. Dne 11. 5. 2006 Ja. A., nar. X, syn zemřelého J. A., podal krajskému úřadu žádost o vydání potvrzení, že jeho otec J. A. měl zachované české – československé občanství.
4. Dne 6. 1. 2011 krajský úřad rozhodnutím č. j. SO/M/279/2006Če nevyhověl žádosti Ja. A., resp. již žalobkyně, která se po smrti jmenovaného jako jeho manželka, stala právní nástupkyní Ja. A. V odůvodnění krajský úřad uvedl, že J. A. pozbyl československé státní občanství ke dni 13. 10. 1939 vydáním průkazu o německé státní příslušnosti ve smyslu § 1 odst. 1 Ústavního dekretu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské (dále jen „*ústavní dekret*“), a následnou žádost o zjištění zachování československého státního občanství podle § 2 ústavního dekretu J. A. v zákonné lhůtě nepodal. Žádost, kterou podala jeho manželka E. A., nar. X, za sebe a za děti, nebyla ani tehdejšími úřady doporučena ke kladnému vyřízení. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o kterém rozhodl žalovaný dne 15. 8. 2012 č. j. VS-2881/511/2-2004 tak, že rozhodnutí krajského úřadu ze dne 6. 1. 2011 č. j. SO/M/279/2006Če potvrdil.
5. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2012 č. j. VS-2881/511/2-2004 podala žalobkyně správní žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka Liberec rozsudkem ze dne 18. 9. 2013 č. j. 59 A 77/2012-295 tak, že žalobu zamítl. Tento rozsudek byl z podnětu kasační stížnosti žalobkyně zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2014 č. j. 3 As 106/2013-142 a věc byla vrácena tamnímu krajskému soudu k dalšímu řízení, ve kterém tento krajský soud rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2012 č. j. VS-2881/511/2-2004 i rozhodnutí krajského úřadu ze dne 6. 1. 2011 č. j. SO/M/279/2006Če zrušil. Nejvyšší správní soud za důvod zrušení dovodil, že je třeba dokončit dekretální řízení J. A., jelikož žádost o zjištění zachování československého státního občanství podle § 2 ústavního dekretu podala podle Nejvyššího správního soudu E. A. nejen za sebe a děti, ale i za manžela J. A.
6. V rámci dekretálního řízení podle § 2 ústavního dekretu žalovaný rozhodl dne 7. 9. 2016 pod č. j. VS-2880/833/2-2004 tak, že nezachoval J. A. československé státní občanství. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala rozklad, který ministr vnitra rozhodnutím ze dne 30. 12. 2016 č. j. MV-153941-4/VS-2016 zamítl a rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2016 č. j. VS-2880/833/2-2004 potvrdil. Proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 30. 12. 2016 č. j. MV-153941-4/VS-2016 žalobkyně podala správní žalobu, o níž rozhodl i nyní rozhodující třetí senát Městského soudu v Praze rozsudkem ze dne 16. 4. 2019 č. j. 3 A 48/2017-105 tak, že

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

žalobu zamítl. V kasačním řízení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 14. 2. 2020 č. j. 5 As 107/2019-38 rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 4. 2019 č. j. 3 A 48/2017-105 potvrdil. Oba rozsudky, tj. zdejšího soudu i Nejvyššího správního soudu, napadla žalobkyně u Ústavního soudu, který usnesením ze dne 28. 1. 2022 sp. zn. II. ÚS 1064/20 ústavní stížnost odmítl jako nedůvodnou.

7. Po skončení dekretálního řízení krajský úřad ve věci znovu rozhodl a původním I. stupňovým rozhodnutím (ze dne 9. 10. 2020 č. j. SO/M/279/2006Če) nevyhověl žádosti žalobkyně a nevydal jejímu zemřelému tchánovi J. A. potvrzení o československém občanství. V odůvodnění poukázal na pravomocně ukončené řízení o zachování československého státního občanství podle § 2 ústavního dekretu, jelikož jmenovaný pozbyl československé státní občanství v souladu s § 1 ústavního dekretu a neshledal podmínky pro vydání osvědčení o československém státním občanství. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, o kterém rozhodl žalovaný původním II. stupňovým rozhodnutím (ze dne 15. 9. 2021 č. j. MV-182588-4/VS-2020) tak, že původní I. stupňové rozhodnutí krajského úřadu potvrdil. Proti tomuto rozhodnutí brojila žalobkyně žalobou, o níž rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka Liberec rozsudkem ze dne 18. 5. 2022 č. j. 59 A 95/2021-69 tak, že žalobu zamítl. Kasační stížnost žalobkyně byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2024 č. j. 5 As 171/2022-46.
8. Dne 20. 7. 2024 žalovanému byla doručena žádost žalobkyně ze dne 19. 7. 2024 o obnovu řízení původního II. stupňového rozhodnutí podle § 100 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „*žádost*“ a „*správní řád*“). Žádost odůvodňuje žalobkyně tím, že po pravomocném rozhodnutí ve věci vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti a důkazy, které existovaly v době původního řízení, a které nemohla v původním řízení uplatnit. Za tento nový důkaz označuje *Čestné prohlášení K. J. ze dne 2. 11. 2020* (dále též „*čestné prohlášení*“), které podle žalobkyně má osvětlit otázku zachování československého státního občanství J. A., jelikož tato otázka nebyla dosud řádně posouzena. Žádná předchozí řízení totiž nenavazovala na řízení zahájené v r. 1939. Domáhá se obnovení původního řízení, aby jeho předmětem bylo „*faktické hmotněprávní posouzení otázky trvání/pozbytí státního občanství, se kterou se zainteresované správní orgány a soudy dosud řádně nevypořádaly*“. Podle žalobkyně z čestného prohlášení „*je zjevné, jak se hrabě J. A. zasloužil o podporu a ochranu českého obyvatelstva, konkrétně místních obyvatel žijících v okolí H. S., T. a J. kolem r. 1943. Z písemného svědectví pana K. J. vyplývá, že se pan hrabě snažil pomoci zajatcům, kteří byli transferováni přes okolí H. s., jakožto ruští zajatci. Poskytoval jim úkryt, ošacení a potravu*“. Žalobkyně dále tvrdí, že „*k tomuto důkazu nemohlo být přihlédnuto během původního řízení, nemohlo být ani posouzeno, zda rozhodnutí, že J. A. pozbyl československé státní občanství v souladu s § 1 ústavního dekretu, a proto nebylo vyhověno jeho žádosti o zachování státního občanství podle § 2 ústavního dekretu, bylo po právu*“. K žádosti byla připojena kopie zmiňovaného čestného prohlášení.
9. K čestnému prohlášení (čestné prohlášení K. J. ze dne 2. 11. 2020) soud uvádí následující. Žalobkyně doručila žalovanému datovou schránkou kopii rukou psaného čestného prohlášení s místy špatně čitelným textem a nečitelnou doložkou ověřeného podpisu, zřejmě ze dne 2. 11. 2020, které na první straně má na přelepu kulaté razítko ověření České pošty, s.p., že listina a podpis K. J. byly na jejich úřadě ověřeny, na zadní straně však tento přelep s kulatým razítkem České pošty, s.p. absentuje. V textu je uvedeno toto: „*Vážená Paní doktorko, předávám Vám seznam potomků (ORIG), Ruských zajatců z transportů, které od roku 1943 vedly po silnici z J. na T. Transporty byly vedeny po silnici. V noci zajatci u silnice spaly.*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Některým z nich se podařilo utéci. Pomohl jim úkrytem, jídlem, oblečením, tak jak se ve svědeckých výpovědích o tom vyjadřuje hrabě. Tento seznam mě předal pan V. H. kožešník z T. Lezli jsme spolu po skalách. Potomci těchto zajatců se zajímaly zejména o to kdo jim poskytl úkryt. To se dělo ještě za komunistů. Po pádu komunizmu chtěl můj kamarád H. tento seznam předat na ruské velvyslanectví. Věděl o tom že hraběti nebyl vrácen majetek. Před svou smrtí tento seznam svěřil mě, s tím abych o tom informoval rodinu hraběte. Ve V. nepředal seznam Ruskem vyslanectví. Předávám ho Vám. Po červenci v roce 1945 vykradli pozemek jak Češi tak rudé gardy (opět Češi). Tímto seznamem doplňuji své výpovědi před notáři. Vím o tom, že spor o majetek dosud trvá, považuji to za hanbu, když vím co hrabě pro Čechy dělal. Tento dopis píšu vlastní rukou a podpis nechám ověřit. Potom Vám dopis se seznamem osobně donesu“. Čestné prohlášení je podepsáno jménem „J. K.“ s nečitelnou doložkou ověření. Na druhé straně této kopie je rukou psaný seznam 22 příjmení, u každého příjmení (bez bližší souvztažnosti) je název některého z ukrajinských měst (též bez bližší souvztažnosti), s poznámkou na boku seznamu: „T. → Horolezci → V. H. → T.“ a zkratka „AAGKV“.

10. Žalovaný rozhodnutím (ze dne 2. 8. 2024 č. j. MV-182588-24/VS-2020) žádost žalobkyně o povolení obnovy řízení podle § 100 odst. 1 správního řádu zamítl z důvodu nesplnění podmínek. K čestnému prohlášení uvádí, že čestné prohlášení jako důkaz byl dne 10. 5. 2024 doložen poprvé Nejvyššímu správnímu soudu, což vyplývá z bodu [11] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2024 č. j. 5 As 171/2022-46. Podle § 100 odst. 2 správního řádu může účastník řízení žádat o povolení obnovy řízení do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí (objektivní lhůta). Jelikož ohledně čestného prohlášení nebyla prokázána jiná lhůta, od kdy žalobkyně jmenovanou písemností začala disponovat, předložení čestného prohlášení dne 10. 5. 2024 Nejvyššímu správnímu soudu svědčí o zachování subjektivní lhůty pro obnovu řízení. Je rovněž zachována objektivní lhůta, jelikož žádost (o povolení obnovy řízení) byla žalovanému doručena dne 20. 7. 2024 a původní II. stupňové rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2021 č. j. MV-182588-4/VS-2020 nabylo právní moci dne 15. 9. 2021 (doručením tehdejší zmocněné zástupkyně žalobkyně). Žalovaný se proto zabýval otázkou, zda je naplněn § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu (*řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování*). Podle žalovaného nově uplatněné čestné prohlášení neodůvodňuje jiné řešení otázky, jež byla předmětem původního II. stupňového rozhodnutí žalovaného (ze dne 15. 9. 2021 č. j. MV-182588-4/VS-2020). Původní II. stupňové rozhodnutí vycházelo ze závěrů dekretálního řízení (tj. řízení o zachování československého státního občanství dotyčného) pravomocně ukončeného rozhodnutím ministra vnitra ze dne 30. 12. 2016 č. j. MV-153941-4/VS-2016, jehož správnost závěrů následně potvrdily jak oba stupně správních soudů, tak i Ústavní soud. Čestné prohlášení primárně poukazuje na činnost J. A. za druhé světové války. Pokud by čestné prohlášení jako důkaz bylo v rámci dekretálního řízení předloženo, představovalo by okolnost, kterou by se správní orgány musely v rámci dekretálního řízení, z věcného hlediska zabývat. Na obnovu řízení o zjištění státního občanství a vydání potvrzení o československém státním občanství (podle § 20 a § 24 zákona č. 40/1993 Sb.) však čestné prohlášení nemá žádný vliv, tudíž neodůvodňuje jiné řešení otázky, která byla předmětem původního rozhodování. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala rozklad, o kterém rozhodl ministr vnitra napadeným rozhodnutím.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

11. Ministr vnitra v napadeném rozhodnutí (ze dne 25. 11. 2024 č. j. MV-153941-19/SO-2016) rozklad žalobkyně zamítl a rozhodnutí žalovaného potvrdil. V odůvodnění se ztotožnil s odůvodněním rozhodnutí žalovaného, na které odkázal a doplnil, že čestné prohlášení by nemohlo mít vliv ani na výsledek dekretálního řízení (z důvodu uplynutí zákonné lhůty pro případnou obnovu řízení), ani na výsledek řízení o zjištění státního občanství, neboť jeho zohlednění by nezákonným způsobem zasáhlo do právního stavu vyplývajícího ze zmíněného pravomocně ukončeného dekretálního řízení. Nesouhlasí se žalobkyní, že čestné prohlášení by mělo být v rámci řízení o zjištění státního občanství zohledněno s ohledem na úzkou souvislost tohoto řízení s původním dekretálním řízením. Jedná se totiž o dvě samostatná řízení, u kterých je nutné posuzovat případnou existenci důvodů obnovy řízení samostatně. Žalobkyně v daném případě nežádala obnovu dekretálního řízení (což by ostatně ani nebylo právně možné s ohledem na uplynutí objektivní lhůty), nýbrž o obnovu řízení o zjištění státního občanství, které však nutně musí vycházet z výsledků řízení dekretálního. V daném případě tudíž nejsou dány podmínky pro obnovu řízení ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu, neboť neexistuje zákonný důvod pro obnovu řízení.
12. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně nyní brojí podanou žalobou.

III. Žaloba

13. Žalobkyně v žalobě namítá nesprávnost napadeného rozhodnutí, jelikož čestné prohlášení jako nový důkaz naplňuje podmínky § 2 odst. 1 písm. c) ústavního dekretu ve prospěch J. A. *[Podle § 2 odst. 1 Ústavního dekretu je možné žádosti o zachování československého státního občanství vyhovět pouze v případě, že osoba, na niž se dekret vztahuje, prokáže, že a) zůstala věrna Československé republice, b) nikdy se neprovinila proti českému a slovenskému národu a c) buď se činně účastnila boje za osvobození Československa, nebo trpěla pod nacistickým nebo fašistickým terorem]*, ostatní podmínky již naplněny byly. Čestné prohlášení bylo doloženo jako nový důkaz, který mohl ovlivnit výsledek původního řízení, a pokud tyto důkazy nemohla žalobkyně bez vlastního zavinění v původním řízení uplatnit, pak žalobkyně splnila podmínky § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Správní orgány však čestné prohlášení věcně neposoudily, jen konstatovaly, že nenaplňuje podmínky obnovy řízení podle § 100 odst. 1 správního řádu. Podle žalobkyně je čestné prohlášení novým důkazem, který byl získán až po ukončení původního řízení a pokud by bylo provedeno, ovlivnilo by výsledek rozhodnutí. Žalobkyně má za to, že podmínka uvedená v § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu byla naplněna tím, že do řízení založila nový důkaz, který odůvodňuje jiné rozhodnutí v rámci (předcházejícího) dekretálního řízení a nutně i (navazujícího) řízení o zjištění státního občanství. Žalobkyně proto poukazuje na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Absence konkrétních úvah správního orgánu znemožňuje účastníkům řízení porozumět důvodům jeho rozhodnutí, i efektivní soudní přezkum, v rozporu se zásadou právní jistoty a principem spravedlivého procesu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
14. Žalobkyně dále nesouhlasí s právně formalistickým a příliš tvrdým závěrem, že pravomocně skončené dekretálního řízení brání obnově navazujícího řízení o zjištění státního občanství. Čestné prohlášení jako nový důkaz má podle žalobkyně přímou relevanci nejen pro dekretální řízení, ale i pro následné řízení o státním občanství. Obě řízení, přestože jsou samostatná, jsou fakticky a právně provázaná. I přes formální překážku, kterou je uplynutí lhůty pro povolení obnovy řízení v případě prvního z nich, nelze efektivně posoudit

předmět druhého. Ignorování takové skutečnosti pouze z procedurálních důvodů by odporovalo zásadě materiální pravdy, na kterou žalobkyně poukazuje. Čestné prohlášení jako nový důkaz totiž přináší informace, které by mohly vést k odlišným závěrům ve věci státního občanství.

15. Žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za rozporné se závěry Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 854/23 ze dne 19. 9. 2024, kterým byl překonán závěr obecných soudů a nově bylo postaveno najisto, že i dříve pravomocně skončené řízení o zachování československého státního občanství má být obnoveno a nově rozhodnuto správními orgány v případě, že o zachování státního občanství dosud nebylo rozhodnuto.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

16. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě ji navrhl jako nedůvodnou zamítnout. Uvedl, že při hodnocení čestného prohlášení, které žalobkyně přiložila k žádosti o obnovu řízení, správně dospěl k závěru o nesplnění podmínek obnovy řízení podle § 100 odst. 1 správního řádu. Rozhodnutí žalovaného vycházelo z pravomocně ukončeného tzv. dekretálního řízení, přičemž správnost a zákonnost rozhodnutí v dekretálním řízení potvrdily správní soudy. Z hlediska řízení o zjištění státního občanství platí, že výsledek tohoto řízení byl plně determinován výsledkem zmíněného dekretálního řízení. Čestné prohlášení nemohlo mít vliv na výsledek dekretálního řízení (z důvodu uplynutí zákonné lhůty pro případnou obnovu řízení), resp. ani na výsledek řízení o zjištění státního občanství, neboť jejich případné akceptování, resp. zohlednění by nezákonným způsobem zasáhlo do právního stavu vyplývajícího ze zmíněného pravomocně ukončeného dekretálního řízení. I přes souvislost dekretálního řízení a řízení o zjištění státního občanství se jedná o dvě samostatná řízení, u kterých je nutné posuzovat případnou existenci důvodů obnovy řízení samostatně. Žalobkyně nežádala o obnovu dekretálního řízení (což by ostatně ani nebylo právně možné s ohledem na uplynutí objektivní lhůty), nýbrž o obnovu řízení o zjištění státního občanství, které však nutně musí vycházet z výsledků řízení dekretálního.

V. Jednání před Městským soudem v Praze

17. U jednání, které se konalo u Městského soudu v Praze dne 17. 10. 2025, setrvaly strany na své argumentaci. Soud k provedení důkazu čestným prohlášením, které je součástí správního spisu, připomíná shora konstatované (viz bod 9. tohoto rozsudku), že správní spis obsahuje čestné prohlášení toliko ve špatně čitelné kopii, neboť správnímu orgánu bylo doručeno pouze datovou schránkou. Jelikož z rozhodnutí žalovaného (viz bod 10. tohoto rozsudku) vyplývá, že čestné prohlášení bylo poprvé žalobkyní doloženo do kasačního řízení Nejvyššího správního soudu ke sp. zn. 5 As 171/2022, Městský soud v Praze si vyžádal soudní spis sp. zn. 5 As 171/2022 z Nejvyššího správního soudu. Z tohoto spisu Nejvyššího správního soudu vyplývá, že kasačnímu soudu bylo čestné prohlášení rovněž doručeno do datové schránky, že kasační soud jej měl k dispozici rovněž toliko v kopii. Soud, aby mohl provést důkaz originálem, a nikoli špatně čitelnou kopií, vyzval přítomného zástupce žalobkyně, aby soudu předložil originál čestného prohlášení. Zástupce žalobkyně originál čestného prohlášení na výzvu soudu nepředložil s odůvodněním, že jím v jednacím síni nedisponuje. Následně byl zástupce žalobkyně soudem dotázán ohledně razítka ověření prostřednictvím České pošty, s.p. na předložené kopii, a to, aby soudu vysvětlil, z jakého

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

důvodu přelep ověření s kulatým razítkem České pošty s.p. se nachází jen na přední straně kopie písemnosti, ale nenachází se na zadní straně soudu zaslané kopie čestného prohlášení. Na tuto otázku zástupce žalobkyně nedokázal soudu odpovědět. Soud proto byl nucen vycházet z kopie čestného prohlášení.

18. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.) a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
19. Předně je třeba připomenut, že žalobkyně se domáhá obnovy řízení do původního II. st. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2021, v něm žalovaný v řízení o státním občanství nevydal žalobkyni potvrzení o československém státním občanství jejího zemřelého tchána J. A. K nastolenému lze uvést, že toto řízení o státním občanství vycházelo ze závěrů předchozího dekretálního řízení a současně jednalo se o samostatná řízení. V obou těchto otázkách není sporu, proto se jimi soud blíže nebude zabývat.
20. Dekretální řízení, které předcházelo původnímu rozhodnutí I. stupně (9. 10. 2020) i II. stupně (15. 9. 2021), dospělo k závěru, že J. A. nemá zachováno československé státní občanství. K uvedenému soud připomíná a současně odkazuje na rozsudek ze dne 16. 4. 2019 č. j. 3 A 48/2017-105, který je účastníkům dobře znám, neboť bylo rozhodováno ve věci shodných účastníků řízení jako je tomu v této věci. Třetí senát Městského soudu v Praze, stejný jako je tomu i v nyní projednávaném případě, se v tamním řízení podrobně zabýval mimo jiné i otázkou naplnění ustanovení § 1 a § 2 ústavního dekretu osoby J. A. a i důkazy jmenovanými na str. 6 a 7 tamního rozsudku, mimo jiné i čtyřmi písemnými podáními K. J. v tamní věci, které soud jmenoval pod body 7., 14., 15. či 36. důkazů tamního rozsudku. Jedná se totiž o tutěž osobu, která sepsala čestné prohlášení jako je tomu v dané věci. Soud v tamním řízení se ke jmenované osobě podrobně vyjadřoval. Konstatoval, že K. J. se narodil dne X, v době války byl chlapec, ve věku 8 až 14 lety, tj. byl v té době v dětském věku. Z tohoto důvodu k jeho osobě soud uvedl, že z „*racionálního hlediska nelze a priori předpokládat, že by svědectví tehdejších „dětí“ bylo způsobilé vyvrátit skutečnosti doložené dobovými listinnými důkazy. Tyto „děti“, zejména z důvodu bezpečnosti, ani nemohly disponovat informacemi, které by byly relevantní pro nyní danou věc, taková svědectví by rovněž byla zprostředkována*“ (viz bod 79. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2019 č. j. 3 A 48/2017-105).
21. V předmětné věci se žalobkyně domáhá obnovy řízení na základě prosté kopie čestného prohlášení totožné osoby K. J., toliko listiny sepsané z jiného, pozdějšího data a s jiným obsahem, citovaného pod bodem 9. tohoto rozsudku, než které měl soud k dispozici od jmenovaného v dekretálním řízení pod důkazy označenými pod body 7., 14., 15. či 36. na str. 6 a 7 tamního rozsudku ze dne 16. 4. 2019 č. j. 3 A 48/2017-105. Obnovu řízení žalobkyně postavila toliko na této kopii čestného prohlášení, citovaného shora, které byt' má na první straně ověřovací přelep s razítkem České pošty, s.p., postrádá takovýto přelep na zadní straně. Soudu se jeví takto předložená kopie písemnosti, na níž žalobkyně staví svou obnovu řízení minimálně jako neúplná. Její obsah soud hodnotí viz níže.
22. Podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

23. Soud se předně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, pokud by tato námitka byla důvodná, bránila by taková vada věcnému posouzení napadeného rozhodnutí.
24. Nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí spočívá podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost předchází případné nepřezkoumatelnosti pro nedostatek jeho důvodů; důvody rozhodnutí lze zkoumat toliko u rozhodnutí srozumitelných (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008 č. j. 3 As 51/2007-84). Za nesrozumitelnost rozhodnutí soudy považují například případy, kdy odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, které vedly správní orgán k vydání rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2003 č. j. 7 A 547/2002-24); pro rozpor výroku s odůvodněním (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003 č. j. 2 Ads 33/2003-78) či pro výrok, který nemá oporu v zákoně (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003 č. j. 7 A 181/2000-29), nebo není-li rozhodnutí rozčleněno na výrok a odůvodnění, protože není zřejmé, zda správní orgán rozhodl o všech návrzích účastníka řízení (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 10. 1994 č. j. 6 A 63/93-22).
25. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže z jeho odůvodnění není seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti tvrzené účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008 č. j. 7 Afs 212/2006-76). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat.
26. Soud dodává, že s ohledem na zásadu jednotnosti správního řízení je nutné rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí ministra vnitra posuzovat jako celek; případné vady odůvodnění rozhodnutí žalovaného tak mohl zhojit ministr vnitra (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2013 č. j. 6 Ads 134/2012-47). Soud rovněž uvádí, že zrušení správního rozhodnutí výlučně pro nepřezkoumatelnost vylučuje možnost věcného posouzení žalobních bodů, a tím pádem se prodlužuje celková délka sporu, což neprospívá ani účastníkům řízení, ani správním orgánům. Námitku nepřezkoumatelnost je tedy nutné hodnotit i ve vztahu k hospodárné a k racionální aplikaci práva.
27. V dané věci soud napadené rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným, z jeho závěrů je zřejmé, proč návrhu na obnovu řízení nebylo vyhověno. Žalovaný zcela srozumitelně na

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

str. zejména 5 až 7 rozhodnutí vysvětlil, že původní I. i II. stupňová rozhodnutí se týkala otázky zjištění státního občanství J. A. a vydání mu potvrzení o československém státním občanství podle § 20 a § 24 zákona č. 40/1993 Sb., a vycházela ze závěrů dekretálního řízení pravomocně ukončeného rozhodnutím ministra vnitra ze dne 30. 12. 2016 č. j. MV-153941-4/VS-2016. Předložený důkaz – čestné prohlášení, které poukazuje na činnost pana J. A. během druhé světové války, by nepochybně představoval okolnost, kterou by se správní orgány musely v rámci dekretálního řízení, tj. řízení o zachování československého státního občanství dotyčného, z věcného hlediska zabývat (pokud by takový důkaz byl v rámci dekretálního řízení předložen). Žalobkyně však nežádá o obnovu tzv. dekretálního řízení (které by ostatně s ohledem na uplynutí objektivní lhůty ani nemohlo být obnoveno), nýbrž o obnovu řízení o zjištění státního občanství a vydání potvrzení o československém státním občanství podle § 20 a § 24 zákona č. 40/1993 Sb., na které předložený důkaz nemá a ani nemůže mít žádný vliv právě s ohledem na pravomocná rozhodnutí ve věci dekretálního řízení, která byla zásadními podklady pro vydání rozhodnutí v řízení o zjištění státního občanství. Předložený důkaz – čestné prohlášení soudu doložené pouze v kopii, proto neodůvodňuje jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování.

28. Soud se nemohl ztotožnit s úvahou žalobkyně o absenci konkrétních úvah správních orgánů, což jí znemožnilo porozumět důvodům napadeného rozhodnutí i efektivní soudní přezkum. Pokud by tomu tak totiž bylo, pak by ani žalobkyně nemohla žalobou brojit proti vyřčeným závěrům správních orgánů, přičemž námitky, jak jsou uvedené v žalobě, a soud je popsal shora, vznesla.
29. Soud konstatuje, že se též nemohl ztotožnit se žalobkyní, že by podmínky ústavního dekretu byly ve prospěch J. A. splněny, jak žalobkyně tvrdí. Žádné podmínky totiž dosud splněny nebyly. Ke kopii čestného prohlášení soud uvádí, že z bodu [11] rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2024 č. j. 5 As 171/2022-46 vyplývá, že tuto písemnost měl Nejvyšší správní soud k dispozici již ke kasačnímu řízení proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 18. 5. 2022 č. j. 59 A 95/202169, přesto jeho závěry nezvrátilo. Předložená kopie čestného prohlášení by nemohla zvrátit závěry dekretálního řízení ani řízení o vydání potvrzení o občanství, jelikož na osobu K. J., nar. X, je třeba rovněž aplikovat závěry již tímto soudem k jeho osobě dříve v předchozím rozsudku (o dekretálním řízení) vyřčené, a to, že v r. 1943, k němuž se vztahuje čestné prohlášení, bylo jmenovanému 12 let, byl to chlapec, a informacemi o tom, jakým způsobem se J. A., který s K. J. nebyl nijak příbuzensky spřízněn, účastnil či neúčastnil boje za osvobození Československa či trpěl pod nacistickým či fašistickým terorem, by K. J. nemohl sám, aniž by měl od J. A. relevantní informace, jako cizí chlapec o jmenovaném vědět. I kdyby jeho svědectví bylo skutečně založeno na nějaké osobní konkrétní znalosti, a nikoli na zprostředkování nedoložitelných informací od blíže neztotožněné osoby jménem V. H., pak by i tak neobstálo s ohledem na již provedené podrobné dokazování listinnými podklady z té doby v předchozím řízení, např. ve vztahu ke zhodnocení již provedeného *Fragebogen*, nebo přihlášky J. A. do NSDAP, anebo že jmenovaný bojoval za Wehrmacht a podporoval ho (vše viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2019 č. j. 3 A 48/2017-105). Uvedené je také v souladu i s tvrzením z kopie čestného prohlášení, že informace byly K. J. svěřeny následně osobou jménem V. H., přičemž osoba V. H. není zmiňovaná v předchozím řízení vedeném zdejším soudem pod sp. zn. 3 A 48/2017, v něm soud se vyjadřoval k více než 40 návrhům na důkazy předložených žalobkyní, a ani jeden o osobě V. H. nepojednával. Současně soud konstatuje, že pokud žalobkyně v dekretálním řízení třetímu senátu kopii čestného prohlášení ani jeho originál nedoložila, když K. J. jej sepsal později, než zdejší soud

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

ve věci pod sp. zn. 3 A 48/2017 rozhodl, pak musel K. J. seznam 22 příjmení U. (bez bližších souvislostí) dostat od osoby V. H. v mezidobí, jinak by jej s největší pravděpodobností již žalobkyně od K. J., s nímž byla v kontaktu, dostala a uplatnila jej v předchozím soudním řízení k více než dalším 40 navrhovaným důkazům. I z tohoto důvodu je takový důkaz jen nyní zprostředkovanou informací, nadto doloženým v kopii. Obsah čestného prohlášení má proto shodnou, resp. nižší, vypovídací hodnotu jako předchozí čtyři písemnosti K. J. konkretizované v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2019 č. j. 3 A 48/2017-105, ty v něm byly jako důkazy předloženy soudu totiž v originále. I když takováto bližší úvaha v napadeném rozhodnutí skutečně chybí, soud uvedené neshledal za důvod zrušení napadeného rozhodnutí, protože by tím ke změně, která by přispěla k objasnění věci, a zejména ovlivnila výsledek původního řízení, vůbec ničím nedošlo. V uvedeném soud žádné porušení zásady právní jistoty, či materiální pravdy, ani principu spravedlivého procesu, neshledal. Správní orgány proto správně dovodily, že čestné prohlášení primárně poukazuje na činnost J. A. za druhé světové války a jako takové s ohledem na závěry dekretálního řízení nesplňuje podmínky obnovy řízení podle § 100 odst. 1 správního řádu, ani jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování. Soud pro úplnost dodává, že předložené čestné prohlášení by s ohledem na konstatované ani nesplňovalo podmínky § 2 odst. 1 písm. c) ústavního dekretu, jehož změny se žalobkyně domáhá, byť v tomto řízení.

30. Soud v ničem neshledal ani porušení žalobkyní zmiňovaného ústavního nálezu, jelikož v dekretálním řízení o zachování československého státního občanství J. A. bylo rozhodnuto ještě dříve, než byla vydaná původní I. i II. stupňová rozhodnutí. Nesouhlas žalobkyně s rozhodnutím správních orgánů ještě neznamená, že rozhodnutí jsou nesprávná. Uvedené nemůže ničím ani ovlivnit nesouhlas žalobkyně s uplynutím zákonné lhůty pro povolení obnovy dekretálního řízení.
31. Toliko pro úplnost soud uvádí, že J. A. za svého života osobně sám nikdy nežádal ani o dekretální řízení, ani o potvrzení o československém občanství. Tento požadavek vznesl až po jeho smrti jeho syn Ja. a po smrti syna Ja. jeho manželka, nyní žalobkyně, která byla snachou J. A.
32. Na základě shora uvedeného soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
33. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, který nedoložil, že by mu v řízení vznikly náklady nad rámec jeho běžných činností. Soud proto žalovanému náhradu nákladů řízení nemohl podle stávající judikatury v tomto řízení přiznat.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. října 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu